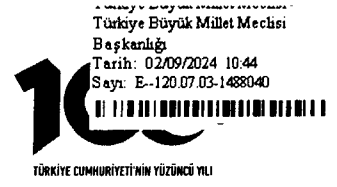

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-15613637
Konu : Soru Önergesi (7/14289)

7/14289

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.07.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-1464464 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Mardin Milletvekili Sayın Salihe AYDENİZ'e ait 7/14289 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/14289) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: C4BBF5E8-8B8F-4111-9CEC-01C70839E473

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Vahdettin ŞANLI

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MARDİN MİLLETVEKİLİ SAYIN SALİHE AYDENİZ'E AİT 7/14289 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesine yönelik çiftçilere tarımsal desteklemeler verilmekte ve projeler yürütülmektedir.

Değişen ulusal ve uluslararası koşullara göre destekleme programlarında yapılacak düzenlemeler, destekleme programlarının esasları ve araçları, bunların bütçe ödenek ihtiyaçları 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun amir hükümleri çerçevesinde belirlenmekte ve destekleme uygulamaları Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

2024 yılı tarımsal destek bütçesi 91,5 milyar TL olup çiftçilerimize ilk altı ayda 56,1 milyar TL ödenmiştir.

Bakanlığımızca "Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi" ile işlenmeyen ve nadasa ayrılan alanlar ile işlemeli tarıma uygun olmayan alanlar öncelikli olmak üzere, iklim değişikliğini dikkate alarak uygun tarımsal üretim yöntemleri kullanmak suretiyle stratejik ürünler başta olmak üzere bitkisel üretimin artırılması hedeflenmektedir.

Proje kapsamında 2021-2023 yıllarında 5,4 milyon dekar alan olmak üzere 1.241 projeye toplam 950 milyon TL destek verilmiştir. Proje uygulamalarına 2024 yılında da devam edilmektedir.

Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar neticesinde 2021-2023 yılları arasında; nadas alanı 3,6 milyon dekar daralarak 28,1 milyon dekara, tarla bitkileri ekim alanı 10,9 milyon dekar artışla 167,1 milyon dekara, toplam tarım alanı ise 8 milyon dekar artışla 239,4 milyon dekara yükselmiştir.

Cari fiyatlarla 2002 yılında 25,1 milyar dolar olan tarımsal GSYH, 2023 yılında %176 artışla 69,2 milyar dolara yükselmiştir. Tarım ve gıda ürünleri ihracatı; 2002 yılında 3,8 Milyar dolardan 2023 yılında 8 katına çıkarak 31 milyar dolara ulaşmıştır.

Ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan yaşanan gelişmeler ile küresel iklim değişikliği, tarımsal üretimi önemli ölçüde etkilemektedir. Diğer taraftan artan nüfus ve kentleşme ile gıdaya olan talep artışı, doğal kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasına imkân sağlayacak planlamaları zorunlu hale getirmektedir.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretim Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenleme ile ürünlerin arz ve talep miktarını dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacaktır. İhtiyaç duyulan miktarda ürünün, en uygun yerde üretilmesi ile birlikte, kaynak kullanımında optimizasyon, verimlilik ve tarımsal hasılda artış sağlanması mümkün olacaktır. Böylece hasat döneminde çiftçilerimizin pazarlama sorunu yaşamalarının önüne geçilecek, refah düzeylerinin yükselmesine katkı sağlanacaktır.

2024 yılı itibariyle üreticilere verilen tarımsal destekler;

- Bitkisel üretimin desteklenmesi,
- Hayvansal üretimin desteklenmesi,
- Kırsal kalkınmanın desteklenmesi,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Su ürünleri üretiminin desteklenmesi,
- Tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesi

olarak 5 ana başlık altında toplanmıştır.

Söz konusu desteklemelerden desteğin türüne göre ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerekli şartları yerine getiren ve başvuru süresi içerisinde müracaat yapan üretici, yetiştirici ve yatırımcılar yararlanmaktadır.

Bakanlığımızca hazırlanan Hayvansal Üretim Planlanması kapsamında; hayvansal üretim, maliyet, kapasite ve pazarlama imkânları doğrultusunda planlanarak, doğal kaynakların da korunduğu yeni bir üretim modeli oluşturulmuştur.

Bakanlığımız tarafından üretim planlamasının hayata geçirilmesi ile tarımsal desteklemelerin sade, etkin, kalite, verimliliği ve su kısıtını esas alan yönlendirici bir araç olarak kullanılması için yeni destek modeli oluşturulmuştur.

Havza bazlı destekleme modelinde havzalarda desteklenecek ürünler iklim, toprak, topografya, verim, su kısıtı gibi faktörler göz önüne alınarak belirlenmektedir.

Yer altı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda; fark ödemesi desteklemelerinde yer alan nohut, mercimek ürünlerine ilave %50 destek ödenmektedir. Damlama sulama ile sulanan alanlar hariç dane mısıra destekleme ödemesi, yem bitkileri desteklemelerinde yer alan yem bezelyesi, fiğ, macar fiği, burçak ve mürdümük ürünlerine ilave %50 destek ödemesi yapılmaktadır. Sertifikalı tohum kullanım desteği kapsamında yağlık ayçiçeği desteklenmektedir.

Yer altı sularının tarımsal açıdan yetersiz olduğu belirlenen 11 ilin 52 ilçesinde, bitki su tüketimi yüksek olan mısır gibi ürünler yerine su tüketimi az olan ürünlerin ekimini sağlayacak tedbirler alınmıştır. Su kısıtı bulunan tarım havzalarında damla sulama yapmayan dane mısır üreticilerine, fark ödemesi desteği yapılmamaktadır. Bununla birlikte bu havzalarda su kullanımının azaltılmasını sağlamak için dane mısıra göre çok daha az su tüketen mercimek ve nohutta diğer havzalara oranla fark ödemesi desteğine ilave %50 ödeme yapılmaktadır.

Bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesi kapsamında; 30.1.2021-31.12.2025 tarihleri arasında, tarımsal faaliyetler için geliştirilen modern basınçlı bireysel sulama sistemlerinin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılarak; daha kaliteli ve pazar isteklerine uygun üretim yapılmasını sağlamak, kırsal alanda üreticilerin gelir düzeyinin yükseltilmesi için bireysel sulama sistemleri desteklenmektedir. Bireysel sulama sistemlerine %50 hibe desteği verilmektedir.

Üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, Ziraat Katılım Bankası A.Ş., T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından, 29.12.2023 tarihli 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kar payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Ayrıca 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları gereği 2024 yılı için temel bitkisel ve hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar olan kredi/finansman kullandırmaları, %100'e varan oranda faiz/kâr payı destekli olarak uygulanmaktadır. Yine bu Kararlar kapsamında; kadın çiftçi/genç girişimcilere yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırmında standart faiz indirimine ilave %15 faiz indirimi uygulanmaktadır.

Adı geçen Kararlar'ın 3'üncü maddesi, 14'üncü fıkrasına göre; kredi tahsis edilecek faydalanıcıların kredi değerliliklerinin ve kredi tahsis kriterlerinin belirlenmesi, kredi limitleri,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

vadeleri, yatırım ve ödemesiz dönemlerinin tespit edilmesi, kredilerin teminatlandırılması, özkaynak oranlarının belirlenmesi, geri ödeme koşullarının tespiti ile borçlandırma, kullandırma, takip ve tahsil ve benzeri işlemleri Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kendi usul ve mevzuatı dâhilinde yürütülmektedir.

Ayrıca ilgili Kararlar doğrultusunda;

- Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.
- Hayvancılık, kanatlı sektörü ve su ürünleri sektöründe yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırmalarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %5,
- Bitkisel üretim konularında işletme kredi/finansman kullandırmalarında basınçlı sulama sistemi kullanımında ilave %10,
- Kapalı ortamda bitkisel üretim konusunda yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırmalarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %20, yatırımlarda yağmur suyu hasatı değerlendirildiğinde ilave %10 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Ayrıca, işletme kredi/finansmanı kapsamında “tarımsal elektrik bedeline” 5 milyon TL üst limite kadar %100 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır. 1163 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren tarımsal sulama kooperatifleri ve 6172 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren sulama birlikleri ile gerçek ya da tüzel kişi tarımsal üreticilerine ait elektrik perakende satış şirketi/elektrik toptan satış şirketi/elektrik dağıtım şirketince düzenlenmiş tarımsal faaliyetler/sulama tarifesine tabi elektrik fatura ödemeleri, üretim konusu ayrımı yapılmaksızın bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Suyun daha ekonomik ve randımanlı kullanımını sağlamak hem de sulama için gerekli enerji ihtiyacını karşılamak açısından 2007 yılından itibaren basınçlı sulama sistemleri ve hibe destekleri ile çiftçilerimiz %50 desteklenmektedir. 2024 yılında da sulama destekleri devam etmektedir.